

časopis pro současnou hudbu

his VOICE

6 / 2004

H U D B A A F I L M

Uri Caine, Derek Jarman, Eduard Artëmjev

Univers Zero, Dagmar Andrtová-Voňková

www.hisvoice.cz cena: 49 Kč

česká hudba | 2004

nedílná součást evropské kultury

Program MK ČR pro podporu české hudby v roce 2004
Pod záštitou prezidenta republiky Václava Klause
a Viviane Reding, členky Evropské komise

LISTOPAD - PROSINEC 2004

výběr projektů zařazených do programu

PROJEKTY

BRNO

10. - 13. 11. 2004
Z(a)tracená hudba

KARLOVY VARY

5. - 12. 11. 2004
34. Mezinárodní pěvecká soutěž A. Dvořáka

PRAHA

16. 9. - 16. 11. 2004
Nekonvenční žižkovský podzim Jiřího Hoška 2004

10. 10. - 28. 11. 2004
7. MHF Český melodram světa

24. 10. - 30. 12. 2004
Barokní podvečery

2. - 15. 11. 2004
Festival Dny soudobé hudby 2004

18. 11. 2004
Vernisáž nové expozice MČH

1. - 3. 12. 2004
Třídění plus 2004

3. - 10. 12. 2004
10. Festival B. Martinů 2004

ZAHRAŇÍČÍ

3. 6. - 31. 12. 2004
České sny

březen - prosinec
Putovní výstava *Smetana-Dvořák-Janáček*

Z DALŠÍCH KONCERTŮ

BRNO

4. / 5. 11. 2004, 19:30 Besední dům
Kamínek v dlani
(SFB, Hradištan)

5. 11. 2004, 19:30, JAMU
Koncert k poctě jubilujících českých skladatelů
(MFO, JAMU)

5. 11. 2004, 19:30, Konvent
Ženské a mužské sbory A. Dvořáka,
J. Suka, B. Martinů
(CFS)

HRADEC KRÁLOVÉ

4. 11. 2004, 19:30, sál KD
L. Janáček: Glagolská mše
(FHK)

NOVÝ JIČÍN

12. 11. 2004, Beskydské divadlo
Zahajovací koncert
V. celostátní soutěže pěveckých sborů

PRAHA

4. / 5. 11. 2004, 19:30, Rudolfinum
Smetana, Dvořák
(ČF, předání ceny CHR)

6. 11. 2004, 16:30, Basilika sv. Jiří
Hudba doby Přemyslovců
a Lucemburků na Pražském hradě

8. 11. 2004, 19:00, Nostický palác
Art Color Music
(klasika, blues, výtvarné umění)

20. 11. 2004, od 17:00, Archa
Maraton soudobé hudby

4. 12. 2004, 20:00, Smetanova síň
A. Dvořák: Klavírní koncert g moll,
Symfonie c. 9 Z Nového světa

28. 12. 2004, Kostel Šimona a Judy
Čeští skladatelé v Mannheimu 1757

OPERA-BALET

BRNO

11. 11. 2004, 19:00, Divadlo Radost
J. Komit: Princezna Sylvestrie, obn. premiéra

19. / 20. 11. 2004, Janáčkovovo divadlo
Baletní večer na hudbu českých skladatelů,
premiéra

LIBEREC

5. / 6. 11. 2004, Divadlo F. X. Šaldy
B. Smetana: Dalibor, premiéra

OSTRAVA

13. / 14. 11. 2004, Divadlo J. Myrona
A. Dvořák: Requiem, premiéra baletu

PRAHA

5. / 6. 11. 2004, 19:00, NOD
M. Nejtěk: Lamentní-scénický madrigal

12. / 13. 11. 2004, 19:00, ND
B. Smetana: Prodaná nevěsta, premiéra

26. 11. 2004, 19:30, Divadlo Komedie
B. Martinů: Slzy nože, Ariadna, premiéra

ZAHRAŇÍČÍ

ANTVERPY

2. 11. 2004, 20:00, Der Vlaamse Opera
L. Janáček: Její pastorkyňa, premiéra

KOBLENZ

2. 11. 2004, 19:30, Grossen Haus
B. Smetana: Prodaná nevěsta, premiéra

ZENEVA

4. 11. 2004, Grand Theatre
L. Janáček: Z mrtvého domu, premiéra

DALLAS

19. 11. 2004
L. Janáček: Její pastorkyňa, premiéra

CHICAGO

17. 11. 2004, Lyric opera
L. Janáček: Příhody líšky Bystroušky, premiéra

NEW YORK

25. 12. 2004, Metropolitan Opera
L. Janáček: Káta Kabanová

www.ceskahudba2004.cz
Informační koordinační centrum
Divadelní ústav, Celetná 17, Praha 1
Tel.: 224 809 195

Hlavní mediální partner:

Mediální partneři:

ČESKÝ ROZHLAS

Zlaté stránky
EMEDIATEL

Prager Zeitung

Partneři:

2 Ze všech stran

4 Umění variací
Uri Caine o Bachovi, Mahlerovi a kráse marnosti
[Vic Schermer]8 Hudba ve filmu
[Zdeněk Hudec]10 Opera a film
Setkání ne náhodná
[Tereza Havelková]12 Derek Jarman a skrytý rub Anglie
[Petr Ferenc]14 Eduard Artëmjev & Artëmij Artëmjev
Když otec a syn píší hudbu pro film
[Vítězslav Mikeš]16 Zremixujte svoji televizi
[Karel Veselý]18 Huun-Huur-Tu
Šamanské nanebevzetí za dunění techna
[Jiří Moravčík]20 30 let Univers Zero
Od postmoderního středověku k implozi nového tisíciletí
[Petr Slabý]22 Lehce perversní popAlternativa
Kevin Blechdom, Max Tundra, Jason Forrest/Donna Summer
v zemi nikoho
[Hynek Dedecius]25 Mise Muteme
[Hynek Dedecius]26 Co se má stát...
[Petr Ferenc]27 Páky, pisty a kola mě krve
[Petr Ferenc]28 Hudební cestopis 21. věku
[Jaroslav Pašmik]

29 recenze CD

Obsah

Vydává Hudební informační středisko o.p.s. • **Redakce:** Matěj Kratochvíl: kratochvil@hisvoice.cz (šéfredaktor) • Tereza Havelková: havelkova@hisvoice.cz • Ivo Madok: madok@jamu.cz • Petr Ferenc: ferenc@hisvoice.cz • Adam Javůrek: javurek@hisvoice.cz • Hynek Dedecius: dedecius@hisvoice.cz • Lukáš Jiříčka (redaktor) • Pavla Paňáková: panakova@hisvoice.cz (produkce a PR) • **Fotograf:** Karel Sustar (s. 27) • **Grafická úprava:** Daniela Kramprová a Pavel Krivka • **Titěk:** První dobrá s.r.o. • **Adresa redakce:** Besední 3, 118 00 Praha 1, tel.: 257 312 422, fax: 257 317 424, e-mail: redakce@hisvoice.cz, www.hisvoice.cz • **Cena:** jednoho výtisku: 48,- Kč • **Předplatní:** šestí čísel včetně poštovného: 280,- Kč, studentů a důchodců: 180,- Kč • Časopis lze objednat telefonicky, poštou nebo prostřednictvím našich webových stránek • **ISSN: 1213-2438** • Časopis vychází s podporou Ministerstva kultury ČR, Nadace Český hudební fond a Hudební nadace OSA.

PRODEJNÍ MÍSTA: PRAHA: Hudební informační středisko, Besední 3, Praha 1 • Dívadlo Archa (pokladna), Na poříčí 26, Praha 1 • Roxi, NoD, Otouhá 33, Praha 1 • Tamizdat Record shop, Jindřichská 6, Praha 1

• Knihkupectví Prospero, Divadelní ulička, Celná 17, Praha 1 • Knihkupectví Fraktily, Betlémské nám. 5a, Praha 1 • Centrum pro současné umění, Jelení 3, Praha 1 • Knihkupectví Meta - Aurora, Opletalova 8, Praha 1 • Knihkupectví Kosmas, Perlová 3, Praha 1 • Jazzcentrum Agharta, Krakovská 5, Praha 1 • Volvox Globator, Opatovická 28, Praha 1 • Café RYBKA, Opatovická 7, Praha 1 • P.J Music, Dittrichova 11, Praha 2 • Black Point music, Václavova 6, Praha 8 • **BRNO:** Knihkupectví Barvit-Novotný, Česká 13, Brno • Indies, Kobilská 2, Brno • Kulturní a informační centrum města Brna, Radnická 12, Brno • **OSTRAVA:** Knihkupectví Artforum, Puchmajerova 8, Ostrava • **PLZEŇ:** HOUDĚK • Hudební nástroje, Divadelní 1, Plzeň • **OLOMOUČ:** Knihkupectví Velehrad, Wurmova 8, Olomouc • **HRADEC KRÁLOV:** VM Brano, Hálkova 309, Křižanec Králové • Antikvarát „Na Rynku“, Maslé nám. 129, Hradec Králové • **ČESKÉ BUDĚJOVICE:** Knihkupectví a antikvarát TYCHÉ, Česká 7, České Budějovice • **PIŘDUBICE:** Kamata, Dům techniky, nám. Republiky 2686, Pířdubice • **HRADEC:** Knihy Honzik, Jiráskova 423, Hranice • **LITOMYŠL:** Mužika KALIBAN, Smetanova nám. 18, Litomyšl

Milí čtenáři,

vztah filmu a hudby může nabývat mnoha různých podob a již od vzniku filmu je tento vztah námětem diskuzí. Nejde jen o filmovou hudbu. V tomto čísle jsme shromáždili několik sond, které vztah hudby a pohyblivých obrázků prověřují z různých stran. Zdeněk Hudec mapuje teorii o vztahu hudby a filmu od počátku 20. století, Torozo Havelková se zaměřila na paralely filmu a opery. Podíváme se, jaká je hudební stránka některých méně známých filmů režiséra Dereka Jarmana, a ve vzpomínkách ruských elektroniků Eduarda a Artěmije Artěmjevových se mimo jiné dozvíme o vzniku hudby k filmům Andreje Tarkovského. Zvláštní formu symbiózy hudby a obrazu představuje VJing, o němž napsal Karel Veselý. Je jasné, že tímto není téma zdaleka vyčerpáno a pravděpodobně se k němu vrátíme v některém z příštích čísel.

I za hranicemi tematického bloku najdete dostatek materiálu. V úvodním rozhovoru vysvětluje Uri Caine svůj přístup k variování cizí hudby a překračování hranic mezi jazzem a vážnou hudbou. Hynek Dedecius se podíval na několik podivuhodných osobností, které se objeví na letošním festivalu Alternativa, Jiří Moravčík zkoumá zvláštní techniku alikvotního zpěvu a jednoho z jejich představitelů, skupinu Huun-Huur-Tu ze středoaasijské Tuvy. Petr Slabý připomíná, že letos oslavila třicet let existence skupina Univers Zero, zakladatelé hnutí Rock In Opposition.

I tentokrát Vás zveme na akci HIS Voice in Sound, kde vzhledem k tématu čísla dojde pravděpodobně kromě zvuku i na obraz. Těšit se na Vás budeme 22. listopadu opět v prostoru NoD v Dlouhé ulici. Aby mohl být poslech příjemnější, přesunuli jsme se z baru do sálu a akce tak postoupí o další krůček k dokonalosti.

Matěj Kratochvíl, šéfredaktor

[Editor dvojstrany Adam Javůrek]

Mumraj kolem amerických prezidentských voleb způsobil, že poslední měsíce bylo často slyšet o politickém aktivismu v hudbě. Nezávislé a bezpartijní organizace se trumfovaly v klání, jak přilákat pozornost co nejvíce lidí k volbám za pomoci hudebníků. **Washington Post** informoval o jednom z nejpozoruhodnějších pokusů, akci serveru MustVote.com nazvané **Music Bribe** („hudební úplatek“). Kdokoli, kdo někoho přemluví, aby se registroval k volbám, může si za odměnu stáhnout jednu oficiálně nevydanou skladbu od vybraného hudebníka (včetně Radiohead). Úplatky nejsou odepřeny ani dětem – stačí přemluvit rodiče nebo starší sourozence a nahrávka je jejich.

Koho by volil Antonín Dvořák, kdyby byl dnešním americkým voličem? Na internetové stránce **politicalcompass.org** můžete vyplnit test a zjistit, kde se nacházíte ve škále levice – pravice a autoritář – liberál. Kromě toho jsou zde odhady, jak by v testu dopadli slavní politici a čistě jen pro pobavení i hudebníci. O politické orientaci některých umělců kolují vtipy a bonmoty (Woody Allen: „*Kdykoli slyším Wagnera, popadá mě touha napadnout Polsko*“), jinde je to méně čitelné. Podle autorů Political Compass je například Arnold Schönberg méně liberální než Dalajláma, Sergej Prokofjev by zbožňoval Nelsona Mandelu a Josef Heydn je celý Berlusconi. Smotanů a Dvořáka vidí autoři v politickém středu, takže odpověď na úvodní otázku by byla: Kerryho, nebo Nadera. Test přirozeně nelze brát příliš vážně.

Volby se promítají i do české hudební scény, ale po důvtipnosti amerických aktivistických projektů ani stopy... Republiku objíždí popoví veteráni i jejich učedníci a propagují manažerem nasmlouvanou politickou stranu. Jak by se k tomu měl postavit Český rozhlas, tedy médium veřejné služby, jehož **Radiožurnál** věnuje významnou část svého prostoru těmto populárním zpěvákům? Problému si všiml Pavel Klusák ve své glose v Týdnu. „*Diskuse o celé věci ve veřejném rozhlasu zatím neproběhla, což je samo o sobě nenormální. Vondráčková, Gott a další učinili rozhodnutí, které by mělo mít logické důsledky: do 13. listopadu, kdy krajské a senátní volby skončí, by hvězdy sloužící za peníze politické straně*

měly být z veřejnoprávního vysílání ve vší korektnosti vyloučeny. Nestane-li se tak, nelze Český rozhlas pokládat za politicky neutrální.“

Persuasivní funkci hudebních autorit si vyzkoušel i **Blixa Bargeld** z Einstürzende Neubauten. Pro televizi Viva natočil sérii nazvanou **Blixa předčítá z Hornbachu**, což přesně vystihuje obsah třinácti krátkých klipů. S přednesem básníka informuje o novinkách v katalogu firmy pro domácí kutily, deklamuje návody k použití a nechýbí ani jeho podání závěrečného sloganu „*Yippiejaja Yippie Yippie Yeah*“. Není to žádné podvrtné performance, nýbrž „běžná“ spolupráce mezi reklamní agenturou a kabelovou televizí, čímž samozřejmě leckoho šokoval. „*Pařád tomu nemohu uvěřit. Chápu, že Blixa taky potřebuje peníze, ale poté, co jsem ty reklamy viděl, už nic nebude jako dřív,*“ stkal jeden fanoušek v diskusním fóru na neubauten.org. Debatující se rozdělili na dva tábory: Blixa se zaprodal, tvrdí první a druzí odpovídají: ale vždyť je to taková zábava! Bargeldovi odpustila i Birgit Herdlitschke z televizního kanálu Arte, když prohlásila, že se dokázal prodat, a přitom se vyhnul duševní prostituci. Reklamě se věnovala také kulturní rubrika Die Tageszeitung, jakoby tím chtěli odpovědět na zákeřnou pravidelnou anketní otázku týdeníku Reflex, zda může být reklama uměním. TV Viva sice již videa ze svého webu stáhla, ale reklamy se dobrovolně šíří dále po internetu, jak se na správný virtuální marketing sluší a patří. A co na to Hornbach? Yippiejaja Yippie Yippie Yeah.

Reklamní agentury se vůbec poslední dobou předhánějí v lanaznění umělců. Pozornému hitači televizní zábavy jistě neuniklo, že nápaditou „bezhlavou“ reklamou společnosti T-mobile, která nás nabádá k esemeskování hlava nehlava, zvukově doprovází kousek jedné ze starších skladeb experimentálního amerického dua **Matmos**.

„*Sbal noty a vypadni*“ – tak by se snad dal přeložit název protestní akce profesionálních hudebních buřičů **Downhill Battle**. Tentokrát je rozhodnuto rozhodnutí soudů, podle nějž skupina NWA porušila autorský zákon, když si vzala tři noty z kytarového riffu ze skladby *Get Off Your Ass and Jam* od Funkadelic a použila je v písni 100

Miles And Runnin'. Původní rozhodnutí soudu bylo opačné, jelikož „*Jádný soudný soudce, dokonce ani pokud by byl seznámen s hudbou George Clintona, by nerozpoznal zdroj samplu*“. Downhill Battle vyhlásilo akci Three Notes And Running. Přihlásit se mohl každý, kdo složí třicetvteřinovou skladbu, která bude postavena pouze ze zvuků, jež zazní v méně než dvouvteřinovém samplu, za nějž byli NWA potrestáni. Celkem se přihlásilo 168 tvůrců a některé práce jsou natolik zajímavé, že je velká škoda, že zůstalo jen u půlminutového dílka.

Začátkem října přinesl server Technet.cz zprávu, z níž se možná nakonec vyklube zásadní informace pro český hudební rok 2005 – během první poloviny následujícího roku by měl být otevřen iTunes Music Store, internetový obchod, na němž si lze vybrat z milionu skladeb a zakoupené úlovky stahovat do přenosných přehrávačů iPod. Očekávání mohou být velká – svět stihl stáhnout sto milionů skladeb za patnáct měsíců. Jak se asi bude dařit hudební revoluci v Česku? Jedna skladba by měla stát kolem třiatřiceti korun a album desetinasobek. Přehrávače iPod se již prodávají v pražském Bontonlandu na Václavském náměstí.

iPody a iTunes mohou být dalším dílkem technologické skládky, která změní náš denní styk s hudbou a zvukem. Novým hitem se stal například takzvaný „podcasting“. Posлуhač si určí své oblíbené rozhlasové pořady a díky jednoduchému programu se mu samy nahrají do přenosného přehrávače, jakmile je radio zveřejní na internetu. Člo-

ze všech stran

Blixa Bargeld

věk se proto nemusí starat o to, kdy rozhlas oblíbené pořady vysílá – oni „přijdou“ za ním a počkají, až bude mít čas a chuť si je poslechnout. Více informací se dozvíte třeba na adrese ipodder.org. Tu provozuje „otec podcastingu“ Adam Curry, který ví o hudebních pořadech v rádiu jako málokdo. Curry je totiž rozhlasový veterán, jehož pořady běžely ve dvanácti evropských zemích a třikrát byl zvolen největší rozhlasovou a televizní osobností roku.

Mnichovští jazzoví Enja Records před časem začali vydávat i současnou kompoziční tvorbu v edici Enja Nova. Nyní přibyla třetí řada: pod názvem 19 Enja tu začíná vycházet tvorba elektronického věku. Prvním titulem je *Sonic Scraan* tria Nubox (trubka a elektroniku modulovaná živá rytmika), o edici se stará David Winckelmann, syn vydavatele Enji.

Vypadá to, že po březnovém melodickém a emotivním albu *Venice* se Christian Fennesz odraagovává na druhém pólu své tvorby, abstraktní sónické improvizaci. Po albem duetu s Keithem Rowem *Live At the LU* (Erstwhile; Rowe, věren svému textu z HIS Voice 6/2003, tu použil i rádio) teď vychází u švýcarských Hat Hut záznam studiových i koncertních dvojzpěvů Fenneszova laptopu a gramofonové konsoly francouzského Erika M.

Bratislavské divadlo GuNaGu vydalo ve spolupráci s agenturou Pohoda studiovou nahrávku opery *Cirrostratus* (s podtitulem „opera v Boeingu“). Autorem libreta je dvorní autor Gunagu Viliam Klimáček, jehož hru Hypermarket uváděla letos v létě Bouda Národního divadla v Praze. K opáře, odehrávající se na palubě letadla a v tajemném mraku (cirrostratus je typové označení oblaku), vytvořil skladatel Slavo Solovic hudbu kompletně ze samplů, zpívají Michal Kaščík, Olga Bešeňová a další. Rozsáhlá hra s operními postupy v digitálním přeskupení má groteskní i mystické rysy. V Praze byla uváděna na přehlídce slovenského divadla bez avíza, že jde o dost jedinečnou událost současné hudby.

Jedna zajímavá operní akce se chystá i v Praze. V rámci dramaturgické řady *Investigace* se v univerzálním prostoru NoD bude čtyři listopadové večery hrát představení *Lamentí*. Fragmentu *Lamento d'Arianna* od Claudia Monteverdiho se ujal skladatel Michal Nejtěk s režisérem Jiřím Heřmanem a švýcarským spisovatelem

Elfriede Jelinek

Francescem Miceliem. *Investigace* do konce roku stihne nabídnout ještě třeba koncerty souboru Early Reflections nebo Ivana Achera.

Eraritjaritjaka není finská nadávka, ale výraz australských domorodců kmene Arunta pro pocit nostalgie po čemsi ztraceném. A do titulu svého nového hudebně divadelního projektu jej použil Heiner Goebbels. Základem libreta jsou vybrané věty z textů Eliase Canottiho, držitele Nobelovy ceny. V představení, které má podtitul *Muzeum vět*, smíchal vlastní hudbu s řadou citací sahajících od J. S. Bacha po J. Oswalda. Po dubnové premiéře v Lausanne se představení dočkalo Paříž, Edinburgh, Berlín, Zurich a Haag. Zajímalo by to někoho v Praze?

A další hudebně divadelní dílo právě vzniká. San Francisco Opera objednala u Johna Adamse novou operu pro sezónu 2005/2006. Pracovní název je *Atomic Opera* a hlavní postavou bude J. Robert Oppenheimer, vědec, který stál během války v čele týmu připravujícího atomovou bombu. Na přípravě se podílí také libretistka Alice Goodman a režisér Peter Sellars. Po letech se tak dal dohromady tým, který s je podepsán pod nejslavnější Adamsovou operou, *Nixon in China*.

Nobelova cena za literaturu pro rakouskou autorku Elfriede Jelinek je uznáním i pro hudební svět. V roce 1999 napsala libreto pro operu *Bálhamms Fost* Olgy Neuwirth (* 1968), dnes už světově renomované skladatelky, studentky Tristana Muraille. Dílo přináší tak nelitostné metafory kolem rodinných a společenských stereotypů, jaké bychom od Jelinek čekali: dům plný tajemství a umírajících zvířat, jeden bratr loví druhého bratra-vikodlaka, matku postupně mění její komplex ve psa. Už bez Jelinek navázala Olga Neuwirth operou *Lost Highway* (2003) podle Lynchova filmu.

Ještě jedna Nobelova cena se týká hudby. Tentokrát ovšem nejde o cenu Alfreda Nobela, nýbrž Ig Nobel Prize věnovanou nejboskurnějším objevům. Letošním vítězem lékařské části se stali Steven Stack z Wayne State University a James Gundlach z Auburn Univerzity za odborný článek v časopise *Social Forces* „*Living country hudby na sebevražednost*“. Jejich studie dokazuje, že čím častěji pouští radia country hudbu, tím větší je ve sledované oblasti sebevražednost.

Uri Caine o Bachovi, Mahlerovi a kráse marnosti

[Vic Schermer, AllAboutJazz.com,
přeložil Matěj Kratochvíl]

Klavírista a skladatel Uri Caine není na stránkách HIS VOICE poprvé a není třeba dlouhých úvodů. Spojování odlišných hudebních sfér v jeho tvorbě nabírá různých podob, a byť se někdy na první pohled může zdát, že jde o schválnosti a snahu šokovat, hudební logika tu je vždy. Jen je třeba mít na paměti, že ne všechny souvislosti jsou zřejmé na první poslech. Z dlouhé řady Cainových aktivit se největšího ohlasu dostalo těm, v nichž překračuje hranice mezi vážnou hudbou, jazzem a jinými kraji. Gustav Mahler, Johann Sebastian Bach, Richard Wagner nebo Robert Schumann Cainea inspirovali a on jejich hudbě dal nový rámeček, kde vedle sebe stojí židovská hudba a elektronické beats. Beethovenovy *Diabelliho variace* a letos v říjnu také Brahmsovy *Variace na Händelovo téma* ponechal sice v homogennější, tradičnější podobě orchestru s klavírem, stylistické transformace jsou však neméně důkladné.

Nejprve se chci zeptat na vaši rodinu. Ovlivnilo vaše dětství nějak vaše chápání hudby?

Můj otec byl právník a nyní přednáší na Temple Law School. Matka je básnička. Zvláštním rysem naší rodiny bylo, že jsme všichni mluvili hebrejsky. Zvláštní, protože oba rodiče se narodili jako Američané. Kvůli tomu, jak nás vedli ke studiu hebrejštiny, jsem si myslel, že skutečně plánují odstěhovat se do Izraele. I děti ze sousedství, které nebyly z židovských rodin, na návštěvě u nás začínaly mluvit hebrejsky. Otec byl v tomto trochu fanatic. Jako dítě jsem chodil do židovských škol, ale ne do těch náboženských. Ovlivnilo mě to i hudebně. Doma jsem slyšel židovskou hudbu z Iráku a Jemenu. V padesátých letech odtamtud přesídlilo do Izraele mnoho židů a spojili se s evropskou částí přistěhovalců. Zároveň si také vzpomínám na zpívání kolem stolu v pátek večer a na mnoho izraelských lidových písní, které jsem se tehdy naučil. Vzpomínám si na kantory v synagoze při velkých svátcích, jak přednášeli velice emotivní modlitby, a na to, jak na ně staří lidé reagovali. S touto komunitou jsou spojené moje nejstarší hudební zážitky.

Na klavír jsem se začal učit, protože moje matka na něj trochu hrála. Nejprve mě učila jedna paní ze sousedství. Když mi bylo dvanáct nebo třináct, doslechl jsem se o Bernardu Peifferovi, což byl francouzský klavírista žijící ve Filadelfii. Začal jsem poslouchat jazz, hlavně díky strýci, který mi půjčil nějaké nahrávky Milese Davise a Johna Coltranea. Když jsem to poslouchal poprvé, uvědomil jsem si, že to je sice náročné, ale že mám chuť se do toho ponořit. Proto jsem se rozhodl chodit k Bernardovi. Tim začala cesta k tomu, co dělám teď.

Benardem Peifferem bylo ovlivněno několik jazzových klavíristů z Filadelfie. Co zvláštního poskytoval Peiffer svým jazzovým učňům?

Byl hrozně charismatický, ale velice náročný učitel. Jezdil v červeném Mustangu, elegantně se oblékal a byl zábavný. Když ale došlo na hudbu, byl smrtelně vážný. Když někdo nebyl připravený na hodinu, prostě ho zastavil a poslal domů. Jednou mi řekl: „Jestli si myslíš, že tě budu ke cvičení klasiky nutit, tak se mylíš – ale zlepšiš si tak techniku.“ Mladý člověk potřebuje nějaký vzor. Imponovalo mi, že je velice sofistikovaný, emotivní a otevřený. Chodit na jeho koncerty bylo pro jeho žáky něco jako náboženská pouť. Chodili jsme na všechny. Chtěli jsme být jako on.

Měl zvláštní pedagogické metody?

Vedl mě k tomu, abych psal a nosil mu své skladby, a pak jsme na nich pracovali. Rozebírali jsme je postupně, akord po akordu. Vedl mě k důkladnosti při práci. Hodně jsme se bavili o harmonii, vedení hlasů. On sám byl ovlivněn Herbiem Hancockem, Cecillem Taylorem a Artem Tatumem, ale také ho zajímal Messiaen a Stravinskij. Díky tomu jsem se o ně také začal zajímat.

